Nazwisko ŁUKASIEWICZ

Imiona JAN **Pseudonim**

Z domu

Data urodzenia 21.12.1878 **Miejscowość, kraj** LWÓW (AUSTRO-WĘGRY)

Data śmierci 13.02.1956 **Miejscowość, kraj** DUBLIN, IRLANDIA

Lat życia

Adres cmentarza

Źródła: INTELIGENCJA POLSKA W ŚWIECIE (PAU 2018)

Archiwum Osobowe Emigracji im. B. Jeżewskiego Biblioteka Polska POSK w Londynie.

Zawód LOGIK, MATEMATYK, FILOZOF **Tytuły naukowe** DR

Rodzaj wojska ..... **Stopień wojskowy** .....

Odznaczenia KRZYŻ KOMANDORSKI Z GWIAZDĄ ORDERU ODRODZENIA POLSKI,

KRZYŻ KOMANDORSKI Z GWIAZDĄ ORDERU ZASŁUGI (WĘGRY)

Jan Łukasiewicz – Wikipedia, wolna encyklopedia

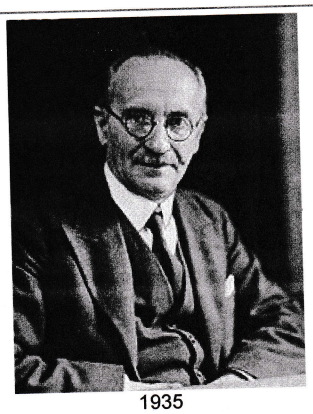
Jan Łukasiewicz, jeden z twórców warszawskiej szkoły logicznej, położył spore zasługi dla popularyzacji i rozwoju logiki na Wyspach Brytyjskich[18]. Może nie stworzył szkoły, ale jego uczniem był Carew Meredith, który osiągnął istotne wyniki w rachunku zdań. Łukasiewicz istotnie wpłynął na zainteresowania Arthura N. Priora, zajmującego się logikami wielowartościowymi, modalnymi i temporalnymi. Ciekawostką jest to, że książka Priora *Formal Logic*, Clarendon Press: Oxford 1955 (II wyd. 1962) jest prawie całkowicie napisana w beznawiasowej symbolice Łukasiewicza. Sam Łukasiewicz kontynuował swe badania nad rachunkiem zdań (to była jego ulubiona dziedzina logiki) i logiką modalną opartą na logice wielowartościowej. Postanowił też zrekonstruować swoją książkę o sylogistyce Arystotelesa, której rękopis został zniszczony w trakcie wojny. Efektem tego była monografia *Aristotle's Syllogistic from the Standpoint of Modern Logic*, Clarendon Press: Oxford 1951; wyd. II rozszerzone, 1957; wyd. polskie *Sylogistyka Arystotelesa z punktu widzenia współczesnej logiki*, Państwowe Wydawnictwo Naukowe: Warszawa 1988). Zdaniem Łukasiewicza (pogląd ten wyraził jeszcze przed II wojną światową) niektóre dawniejsze systemy logiczne, zwłaszcza sylogistykę Arystotelesa i logikę stoików, trzeba badać jako antycypację logiki współczesnej. Łukasiewicz wykazał m.in., że tradycyjny pogląd na logikę stoików jako wersję sylogistyki był błędny, gdyż ta pierwsza była logiką zdań. Monografia z 1951 r. przedstawia sylogistykę Arystotelesa jako system aksjomatyczny. Historyczne badania Łukasiewicza i jego rekonstrukcje dawnych systemów logicznych okazały się rewolucyjne i całkowicie zmieniły sposób patrzenia na dzieje logiki. Chociaż nie wszyscy badacze zgadzają się z Łukasiewiczem co do szczegółów, jego styl analizy faktów historycznych okazał się dominujący.

ał pozwolenie na wyjazd do Szwajcarii w 1944 r., ę w Zurychu. Po drodze odwiedził Scholza w Münstfalii przez aliantów uniemożliwiły mu dalszą pod Münster, po zajęciu tej części Niemiec przez tał skierowany do obozu uchodźców. Od razu zoriki dla osób tam przebywających. Po zakończeniu ywał w Brukseli, gdzie było sporo polskich instyowych. W 1946 r. został powołany na stanowisko skiej Akademii Nauk w Dublinie. Zmarł w 1956 r.

e Lwowie, erunkiem oficznego ada 1902 typu na wersytetu pobierał wowskim

gijnych i efanem u 1918

od niemieckich instytucji archiwalnych[13]. Następnie był ministrem wyznań religijnych i oświecenia publicznego w rządzie Ignacego Paderewskiego (1919), profesorem Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie, Uniwersytetu Warszawskiego i Uniwersytetu Dublińskiego (od 1946), rektorem Uniwersytetu Warszawskiego (1922-23 i 1931-32). Jeden z twórców polskiej szkoły matematycznej (szkoła lwowsko-warszawska).



1935

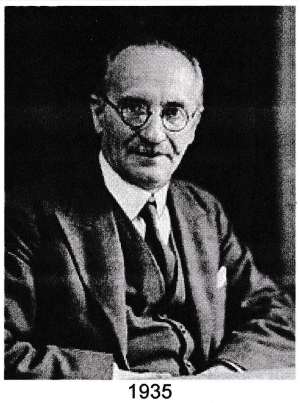
Data i miejsce urodzenia	21 grudnia 1878 Lwów (Austro-Węgry)
Data i miejsce śmierci	13 lutego 1956 Dublin
minister wyznań religijnych i oświecenia publicznego	
Okres	od 16 stycznia 1919 do 9 grudnia 1919
Poprzednik	Ksawery Prauss
Następca	Tadeusz Łopuszański

Łukasiewicz otrzymał pozwolenie na wyjazd do Szwajcarii w 1944 r., gdzie miał otrzymać pracę w Zurychu. Po drodze odwiedził Scholza w Münster. Bombardowania Westfalii przez aliantów uniemożliwiły mu dalszą podróż. Ukrywał się na wsi pod Münster, po zajęciu tej części Niemiec przez wojska amerykańskie został skierowany do obozu uchodźców. Od razu zorganizował wykłady z logiki dla osób tam przebywających. Po zakończeniu wojny, Łukasiewicz przebywał w Brukseli, gdzie było sporo polskich instytucji edukacyjnych i naukowych. W 1946 r. został powołany na stanowisko profesora logiki w Królewskiej Akademii Nauk w Dublinie. Zmarł w 1956 r.

vic

78 we L

ersytetu Warszawskiego.



1935

Data i miejsce urodzenia	21 grudnia 1878 Lwów (Austro-Węgry)
Data i miejsce śmierci	13 lutego 1956 Dublin

minister wyznań religijnych i oświecenia publicznego

Okres	od 16 stycznia 1919 do 9 grudnia 1919
Poprzednik	Ksawery Prauss
Następca	Tadeusz Łopuszański

zinie inteligenckiej. Ukończył I Gimnazjum we Lwowie, i ścisłej na Uniwersytecie Lwowskim pod kierunkiem ł sekretarzem i przewodniczącym kółka filozoficznego skał w 1902 doktorat z filozofii[1]. 15 listopada 1902 mis auspiciis imperatoris", pierwsza tego typu na ach 1902-1905 pracował w Bibliotece Uniwersytetu Wydziału Krajowego, po czym dalszą edukację pobierał bilitację otrzymał w 1906 na Uniwersytecie Lwowskim

nictwa wyższego w Ministerstwa Wyznań Religijnych i lską (wraz z Bronisławem Dembińskim i Stefanem nnej, negocjującej w czerwcu i we wrześniu 1918 ich (w tym akt popruskich) od niemieckich instytucji trem wyznań religijnych i oświecenia publicznego w 19), profesorem Uniwersytetu Jana Kazimierza we o i Uniwersytetu Dublińskiego (od 1946), rektorem -23 i 1931-32). Jeden z twórców polskiej szkoły

WIKIPEDIA

Jan Łukasiewic

Jan Łukasiewicz (ur. 21 grudnia 1878 we L
logik, matematyk, filozof, rektor Uniwersytetu Warszawskiego.

Życiorys

Urodził się we Lwowie w polskiej rodzinie inteligenckiej. Ukończył I Gimnazjum we Lwowie, a następnie studia w zakresie filozofii ścisłej na Uniwersytecie Lwowskim pod kierunkiem dr. Twardowskiego. W tym czasie był sekretarzem i przewodniczącym kółka filozoficznego Czytelni Akademickiej. Tam też uzyskał w 1902 doktorat z filozofii[1]. 15 listopada 1902 odbyła się jego promocja „sub summis auspiciis imperatoris", pierwsza tego typu na uniwersytecie we Lwowie[2]. W latach 1902-1905 pracował w Bibliotece Uniwersytetu Lwowskiego. Otrzymał stypendium z Wydziału Krajowego, po czym dalszą edukację pobierał w Berlinie i w belgijskim Louvain. Habilitację otrzymał w 1906 na Uniwersytecie Lwowskim [1].

Reprezentował (jako szef sekcji szkolnictwa wyższego w Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego) stronę polską (wraz z Bronisławem Dembińskim i Stefanem Ehrenkreutzem) w komisji dwustronnej, negocjującej w czerwcu i we wrześniu 1918 przejęcie akt dotyczących ziem polskich (w tym akt popruskich) od niemieckich instytucji archiwalnych[3]. Następnie był ministrem wyznań religijnych i oświecenia publicznego w rządzie Ignacego Paderewskiego (1919), profesorem Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie, Uniwersytetu Warszawskiego i Uniwersytetu Dublińskiego (od 1946), rektorem Uniwersytetu Warszawskiego (1922-23 i 1931-32). Jeden z twórców polskiej szkoły matematycznej (szkoła lwowsko-warszawska).

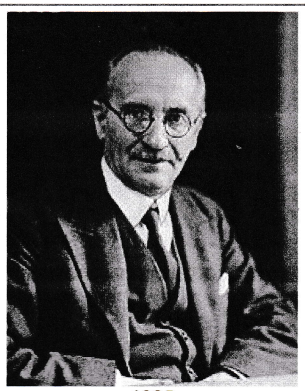
W 1938 otrzymał tytuł doktora honoris causa Westfalskiego Uniwersytetu Wilhelma w Münsterze[4].

W wyborach samorządowych z maja 1939 uzyskał mandat radnego Rady Miasta Lwowa, startując z listy chrześcijańsko-narodowej jako kandydat Obozu Zjednoczenia Narodowego[5].

Podczas okupacji niemieckiej w Polsce uczestniczył w tajnym nauczaniu. Od 1944 pozostawał na uchodźstwie[6].

Był członkiem założycielem Polskiego Towarzystwa Naukowego na Obczyźnie[7].

Łukasiewicz otrzymał pozwolenie na wyjazd do Szwajcarii w 1944 r., gdzie miał otrzymać pracę w Zurychu. Po drodze odwiedził Scholza w Münster. Bombardowania Westfalii przez aliantów uniemożliwiły mu dalszą podróż. Ukrywał się na wsi pod Münster, po zajęciu tej części Niemiec przez wojska amerykańskie został skierowany do obozu uchodźców. Od razu zorganizował wykłady z logiki dla osób tam przebywających. Po zakończeniu wojny, Łukasiewicz przebywał w Brukseli, gdzie było sporo polskich instytucji edukacyjnych i naukowych. W 1946 r. został powołany na stanowisko profesora logiki w Królewskiej Akademii Nauk w Dublinie. Zmarł w 1956 r.



1935

Data i miejsce urodzenia	21 grudnia 1878 Lwów (Austro-Węgry)
Data i miejsce śmierci	13 lutego 1956 Dublin
minister wyznań religijnych i oświecenia publicznego	
Okres	od 16 stycznia 1919 do 9 grudnia 1919
Poprzednik	Ksawery Prauss
Następca	Tadeusz Łopuszański
Odznaczenia	

Praca naukowa

Na początku 1906 otrzymał jedną z nagród przyznaną przez „Przegląd Filozoficzny" w konkursie w zakresie filozofii ścisłej za pracę na temat *o przyczynowości*.

Jego praca *O zasadzie sprzeczności u Arystotelesa* zapoczątkowała rozwój logiki matematycznej. Był autorem logiki trójwartościowej, pierwszego nieklasycznego rachunku logicznego, na bazie którego powstały logika modalna, logika probabilistyczna i logika rozmyta[8].

Twórca notacji polskiej (1920), podstawy odwrotnej notacji polskiej, sposobu zapisu wyrażeń arytmetycznych szeroko stosowanego w informatyce do dnia dzisiejszego[8]. Zapis ten pozwala na całkowitą rezygnację z użycia nawiasów w wyrażeniach, jako że jednoznacznie określa kolejność wykonywanych działań. RPN jest używana w niektórych językach programowania (Forth, PostScript), w realizacji programowej arkuszy kalkulacyjnych i kompilatorów języków programowania oraz w kalkulatorach naukowych firmy Hewlett-Packard. [potrzebny przypis]

Łukasiewicz zaproponował też podział rozumowań logicznych na dedukcyjne i redukcyjne (zamiast tradycyjnych indukcyjnych), który jednak nie przyjął się szerzej[potrzebny przypis] (z pewnymi wyjątkami, na przykład u Józefa Marii Bocheńskiego[9]).

Pisma wybrane

- *Logika i metafizyka* (red. Jacek Jadacki), Warszawa 1999

- *O zasadzie sprzeczności u Arystotelesa*. Kraków: Akademia Umiejętności, 1910. OCLC 27836369 (http://worldcat.org/oclc/27836369).

Odznaczenia

- Krzyż Komandorski z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski (2 maja 1923)[10][11]
- Krzyż Komandorski z Gwiazdą Orderu Zasługi (Węgry)[10]

Zobacz też

- (27114) Lukasiewicz
- zasada niesprzeczności

Przypisy

1. J. Woleński, *Łukasiewicz Jan*, [w:] *Wielka Encyklopedia Powszechna PWN*, t. 16, Warszawa 2003, s. 327.
2. *Promocja „sub auspiciis imperatoris"* (https://jbc.bj.uj.edu.pl/publication/128791). „Nowości Illustrowane". Nr 21, s. 3, 20 maja 1905.
3. A. Rybarski, *Centralny zarząd archiwalny w odrodzonej Rzeczypospolitej polskiej*, „Archeion", T. I (1927), s. 8, 9.
4. *Doktorat honoris causa dla prof. Łukasiewicza* (http://jbc.bj.uj.edu.pl/dlibra/docmetadata?id=94653). „Gazeta Lwowska", s. 1, Nr 290 z 22 grudnia 1938.
5. *Wykaz mandatów w wyborach do Rady miejskiej we Lwowie* (http://jbc.bj.uj.edu.pl/dlibra/plain-content?id=50534). „Gazeta Lwowska", s. 2, Nr 123 z 3 czerwca 1939.
6. J. Woleński, *Łukasiewicz Jan*, [w:] *Wielka Encyklopedia Powszechna PWN*, t. 16, Warszawa 2003, s. 327-328.
7. *Polskie Towarzystwo Naukowe na Obczyźnie* (http://www.ptno.org/index.php/historia/)
8. J. Woleński, *Łukasiewicz Jan*, [w:] *Wielka Encyklopedia Powszechna PWN*, t. 16, Warszawa 2003, s. 328.
9. J.M. Bocheński, *Współczesne metody myślenia*, Poznań 1992, *passim*.
10. Stanisław Łoza (red.): *Czy wiesz kto to jest?*. Wyd. II popr. Warszawa: Główna Księgarnia Wojskowa, 1938, s. 446.
11. *Order Odrodzenia Polski. Trzechlecie pierwszej kapituły 1921–1924 (http://kpbc.ukw.edu.pl/dlibra/plain-content?id=87843)*. Warszawa: Prezydium Rady Ministrów, 1926, s. 16.

Bibliografia

- Jan Łukasiewicz, *Pamiętnik*, (red. Jacek Jadacki, Piotr Surma), Wyd. Semper, Warszawa 2013
- *Kto był kim w Drugiej Rzeczypospolitej* (redakcja naukowa Jacek M. Majchrowski przy współpracy Grzegorza Mazura i Kamila Stepana), Warszawa 1994, wyd. BGW, ISBN 83-7066-569-1 s. 51; *Łukasiewicz Jan Leopold*
- Bocheński J.M., *Współczesne metody myślenia*, Poznań 1992.
- Rybarski A., *Centralny zarząd archiwalny w odrodzonej Rzeczypospolitej polskiej*, „Archeion", T. I (1927), s. 1–14.
- Woleński J., *Łukasiewicz Jan*, [w:] *Wielka Encyklopedia Powszechna PWN*, t. 16, Warszawa 2003, s. 327 i 328.
- John J. O'Connor; Edmund F. Robertson: Jan Łukasiewicz (http://www-history.mcs.st-andrews.ac.uk/Biographies/Lukasiewicz.html) w MacTutor History of Mathematics archive (ang.)
- *Odznaczenie młodego uczonego* (https://jbc.bj.uj.edu.pl/publication/134107). „Nowości Illustrowane". Nr 8, s. 2, 24 lutego 1906.
- Prace Jana Łukasiewicza dostępne w Internecie (http://hint.org.pl/itd=n16) (Katalog HINT)

Linki zewnętrzne

- Nagroda Polskiego Towarzystwa Informatycznego im. Jana Łukasiewicza (http://web.archive.org/web/20111105193202/http://www.pti.org.pl/index.php/corporate/content/download/2886/27053/file/Regulamin%20Nagrody%20PTI%20im.%20Jana%20%C5%81ukasiewicza.pdf)
- Simons P., *Jan Łukasiewicz* (https://plato.stanford.edu/entries/lukasiewicz/) [w:] Stanford Encyclopedia of Philosophy [online], CSLI, Stanford University, 6 czerwca 2014, ISSN 1095-5054 (http://worldcat.org/issn/1095-5054) [dostęp 2018-08-07] (ang.).
- Zobacz zbiór prac Jana Łukasiewicza (https://wikilivres.org/wiki/Jan_%C5%81ukasiewicz?uselang=pl) w Wikilivres (dawniej Bibliowiki)

Źródło: „https://pl.wikipedia.org/w/index.php?title=Jan_Łukasiewicz&oldid=55537917"

Tę stronę ostatnio edytowano 8 sty 2019, 14:57. Tekst udostępniany na licencji Creative Commons: uznanie autorstwa, na tych samych warunkach (http:https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.pl), z możliwością obowiązywania dodatkowych ograniczeń. Zobacz szczegółowe informacje o warunkach korzystania (http:https://foundation.wikimedia.org/wiki/Warunki_korzystania).